

KULTURLANDSKAPET RUNDT ILENE

Drenert våtmark. Frem til 1950-tallet var området mellom den røde pumpestasjonen og jernbanelinja sammenhengende våtmarker som ble oversvømt ved høyvann. Senere ble mesteparten drenert og dyrket opp med hjelp fra hollandske ingeniører. Pumpestasjonen ved Holmen er en av seks som holder vannet borte fra jordene. Vollen skal hindre at høyvann trenger inn over dyrket mark.

Steinbrygga. Rett nedenfor Holmen går en 110 meter lang steinbrygge ut i fjorden. Her lå grevens dekkbåt "Caroline". Den ble brukt til å reise ut til Mellom Bolærne, der familien fra 1845 hadde landsted. Ytterst på steinbrygga lå et badehus som ble brukt helt frem til 1914. Da ble det tatt av en springflo.

Farmannshaugen. Ute på jordet syd for Jarlsberg hovedgård ligger en åkerholme med trær. Ifølge Snorres kongesagaer ble Bjørn Farmann gravlagt her. Bjørn var sønn av Harald Hårfagre og konge i Tunsberg. I 927 ble han drept av sin bror Eirik Blodøks.

Søndre Holmen. Søndre Holmen var en av rundt 30 husmannsplasser under Jarlsberg hovedgård. Husmennene jobbet på hovedgården og hadde sin egen åkerlapp som de fikk drive på fritiden. Søndre Holmen opphørte som husmannsplass i 1940. I dag leier Fylkesmannen bygningene av Wedel Jarlsberg.

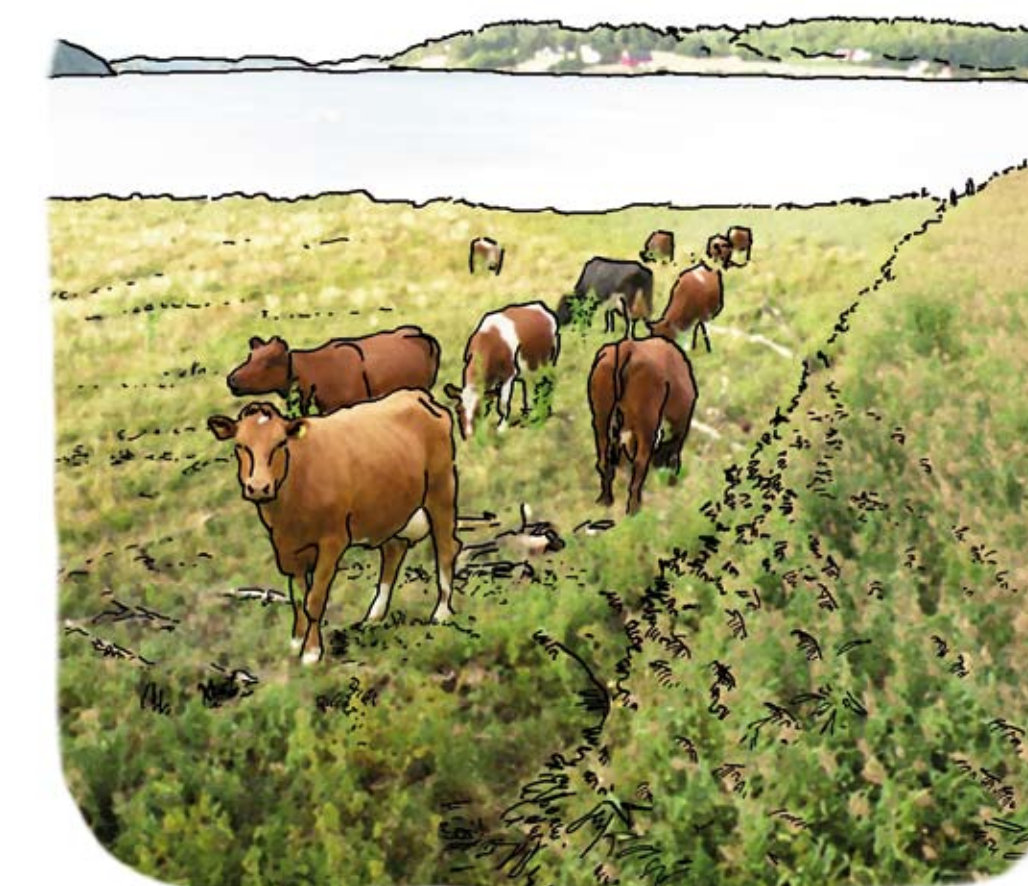
Gullkronene naturreservat. Løvsfogene Store og Lille Gullkrone ligger vest for Jarlsberg hovedgård. Skogene er utviklet gjennom skjøtsel i århundrer. I dag er de fredet som naturreservat, blant annet på grunn av sin artsrikdom. Nærmere 400 sopparter er kjent fra Gullkronene. Det er en rekke gravhauger fra jernalder og vikingtid i skogene.

Jarlsberg hovedgård. Jarlsberg hovedgård er Norges største jordbrukseiendom. Hovedbygningen fikk på slutten av 1600-tallet sitt grunnplan slik vi kjenner det i dag, og hadde sin siste store ombygning i 1813. Alleene i området ble anlagt tidlig på 1700-tallet, som rammen rundt Norges største barokke parkanlegg. Nåværende eier og driver av hovedgården er tolvte generasjon.

Tjuvholmen. En gammel historie forteller at tre farlige tyver en gang ble forfulgt av lensmannen. Ved Rambergåsen på Nøtterøy ble de omringet, og i et forsøk på å unnsnippe kastet de seg ut for den 45 meter høye og stupbratte skrenten på Rambergåsen. To av dem mistet livet, mens den tredje klarte seg og svømte over til det som senere fikk navnet Tjuvholmen.

Virkningen av beite. Ved fugletårnet kan man se et tydelig skille i vegetasjonen. Innenfor gjerdet har kuer og okser beitet, og sørget for å holde strandengene åpne. Utenfor gjerdet har det høye gresset takrør overtatt. De åpne strandengene er leveområder for et stort mangfold av planter, fugler og dyr. Mange av disse artene vil forsvinne dersom strandengene gror igjen.